

Pilotní vyšetřování PSA v rámci časného odhalení rakoviny prostaty

Vyšetření PSA by se mělo provádět u mužů ve věku 50–69 let (+364 dní), bez anamnézy karcinomu prostaty bez podezření na karcinom prostaty a také pacienti, kteří jsou v dispenzární péči pro jiné onkologické onemocnění ve stejném věku s perspektivou dožití nejméně 10 let. Laboratoře pouze vyšetřují PSA a vykazují nově nasmlouvaný kód pro screeningové PSA. Vyšetření PSA probíhá v laboratořích, které spolupracují s odesílajícím urologem, praktickým lékařem či jiným lékařem, který je do vyšetřování zapojen a který se předem s laboratoří dohodne na postupech předávání výsledků. Jako nejefektivnější je doporučena elektronická komunikace, která ale musí být v zabezpečeném systému přenosu dat.

Laboratoř upraví své žádanky tak, aby zde byl vyznačen nový screeningový kód, aby je lékař odlišil od běžného vyšetření PSA. Tento původní výkon má ve své definici doplněnu poznámku, že není určen pro screeningové vyšetření. Se zavedením pilotního vyšetřování PSA v rámci časného odhalení rakoviny prostaty je spojeno i omezení indikace pro celkové i volné PSA, aby se zabránilo jejich využití k tzv. šedému screeningu, který může naopak vést k nižší účinnosti a bezpečnosti celého procesu. O tomto omezení se stále vede odborná debata.

Požadavky na laboratoře zapojené do nových screeningových programů jsou definovány velmi obecně a splnitelně. Laboratoř vyhovuje požadavkům normy ISO:15189, které jsou ověřeny ČIA nebo NASKL. Účastní se externího hodnocení kvality (ČR nebo zahraniční) pro vyšetřované parametry, minimálně 2x ročně, a má pro tyto parametry platný certifikát o úspěšné účasti v tomto hodnocení kvality. Pro parametry vyšetřované v rámci screeningových programů provádí doložitelně pravidelnou interní kontrolu kvality, jejíž výsledky se pohybují v rozmezí max. 2 SD doporučených výrobcem kontrolního materiálu.

Podrobný návod byl publikován v KBM 4/2023: https://casopiskbm.cz/wp-content/uploads/KBM/42023/obsah_42023/KBM_4_2023_8.pdf